

Bed Tuletid.

(Oversat fra Dyst af Ellen.)

(Slutt t.)

Hørend Peter begyndte sine Studier ved Universitetet, tog den trofaste Moder, der fra hans tidligste Barn-

dom havde ledet ham ind i Samfundet med sin Frelser, der var hendes stille Timers Helligdom. Hun bad med ham

for ham, og han lovede hende aldrig at leve en Dag uden Bøn, altid at være sin Tro bekendt og altid under alle Forhold blive Sandheden tro.

„En Gang, naar jeg er borte,“ sagde Fru Augusta, „vil du ved at gennemlæse mine Breve lære mit Livs Historie at kende, og du vil da forstaa, hvorfor jeg lægger dig dette saa alvorligt paa Sinde. I ni og tyve Aar har jeg haft mig maattet lide under min Ungdoms Fjelsreb, af egen dyrebødt Erfaring ved jeg, hvad et Djeblits Utrøst kan føre til. Og derfor kan jeg ikke være rolig, før du har lovet mig, aldrig at svigte dit en Gang givne Ord, aldrig at vige fra Trofasthedens og Sandhedens Vej.“

Greben af den dybe Smerte og den hellige Alvor i Moderens Stemme og Blik lovede Peter med Taarer i Øjnene, hvad hun bad om, og saa drog han med frejdigt Ungdomsmod og en vel fyldt Pengepung ind til det nye, friske Universitetsliv i Kiel.

Bredene til Hjemmet kom regelmæssigt og beredte om alt, hvad Peter oplevede; i Begyndelsen lagde han over, at han havde svært ved at være til Stede ved de anatomiske Undersøgelser; men senere syntes han helt at have glemt sine videnskabelige Interesser i sin Glæde over en Præst ved Navn Harnis. Alle Studenterne stiftedes om denne Mand, og Peter meddelte fuldstændige Udto af hans Prædikener. „Den klare Tansgang og den brændende Midtærbe, der præger hans Forholdelse, har grebet mig, saa jeg maa se og tale med ham,“ skrev han. „Gud har igennem ham vist mig den Vej, han, min Herre, vil, at jeg skal gaa.“

Doktor Ehlers blev indtil Mode ved, at Studenten slet ikke mere omtalte sit egentlige Studium. „Glem ikke at fortælle mig, hvad Fremstrid du gør i Lægevidenskabens,“ formanede han, „du kan da vel vide, at jeg hellere vil følge dig til dine Professorers Forelæsninger end til denne gamle, stridbare Præsts Taler.“

Svaret paa denne Opfordring gjorde en brat Ende paa Doktorens Faderlighed og forstyrrede aldeles det gensidige Tillidsforhold mellem ham og hans Broder. „Kære Onkel, blev ikke altså bedrøvet over, hvad jeg maa meddele dig,“ bad Studenten, „jeg har lovet min Moder, altid at følge den fulde Sandhed; og jeg kan ikke, nej, jeg kan ikke mere holde ud at studere Medicin. Lægens Gerning er ikke mit Livs Kald; jeg bliver aldrig en ordentlig Læge; thi jeg vil altid arbejde under det Tryk, at jeg har valgt en Vej, som ikke er den rette for mig. Kære, trofaste Ven og Velgører, du kan ikke vilde, at jeg skal blive lykkelig. Lad mig følge min Herres Kald, lad mig saa Lov at blive Præst; fri mig fra at komme til at leve et forfæstet Liv.“

Vilde du kun komme hertil og lære den Herrens Tjener at kende, som har været min Vejleder, da stude du erfare, at dit Son paa Præstestanden er falsk. Aldrig skal jeg glemme den Stund, da jeg aabnede mit Hjerte for Pastor Harnis og betroede ham min Betyrning; kærlig som en Fader talte han med mig og raadede mig til at følge Guds Kald i mit Hjerte. Giv mig Lov at blive Præst, kære Onkel, og tag ikke din Kærlighed fra mig; thi jeg kan ikke andet.“

Din inderlig og ærbødig hengivne Peter Ehlers.

Doktoren blev aldeles ude af sig selv og svarede øjeblikkelig: „Kærlige Menneſter findes der altsaa ikke mere, siden du, hvem jeg har elsket som mit eget Barn, kan glemme Lydighedens og Kærlighedens Pligt mod din Velgører. Gør, hvad du vil, du er din egen Herre. Men siden din Præst Raad gælder mere for dig end mit Onkel, saa maa du heretter holde dig til ham. Min Son er du ikke mere, og jeg vil ikke raade dig til nogen Sinde at sætte dine Fødder indenfor mit Hus' Dør.“

Sognepræsten i Rensborg var bleven pludselig syg, og en ung Student, som var hans Gæst i Juleferien, stude i hans Sted holde Juleaftensgudstjeneste. Klofterne klang, og Kirken fylde til sidste Plads; thi enhver, som paa nogen Maade kunde, maatte med for at høre, hvorledes Peter Ehlers, deres eget Bysbarn, kunde prædike.

Ja, enhver, som kunde, kun ikke hans egen Moder. Hun havde lidt saa meget under den Stusselse, hendes Son havde beredt sin Velgører, hun havde set, hvorledes Lægen bøjedes og arbejdede under denne nye Sorg, og hun hørte kunde eller vilde krante den Mand, hvis Livs Lykke hun havde ødelagt. Derfor blev hun hjemme, medens Julelatterne klinge, og Julefangerne tone i den tat fyldte Kirke. Hun havde gjort, hvad hun kunde, for at saa sin Son til at opgive Præstegerningen; hun havde nægtet ham Afgang til Hjemmet, saa han maatte bringe sine Ferier dels hos sine Venner og dels hos sin gifte Søster; men alle hendes Overtalelser vare forgæves, Peter stod fast i sin Beslutning.

Nu vilde hun i det mindste, at hendes Børns Velgører stude finde sit Hjem lyst og festlig beredt til Julehøjtid, naar han vendte tilbage fra en Landtur; og medens hendes Tanker fulgte Sønnen Strid for Strid, bad hun, at hans Vidnesbyrd maatte blive til Guds Værd og Menneſtesjæles Frelse.

Alle Blikke vendtes mod Prædikestolen, da Sangen forstummede, og en ung, noget bleg Mand begyndte at tale. Hans Stemme klævede et Djeblit; og en Stillelse, tilhøylet i en mørk Kappe og skjult i Foltmængden, fremtraante sig om Indgangsdøren, bøjede sig angslig fremad og stødte sig til Trappen, der førte op til Galleriet.

Men Englands Lovsang lød igennem den unge Prædikanens Ord, og jo længere han talte, des rigere og fyldigere strømmede de stærke, hellige Jubeltoner fra hans

eget lyftelige Hjerte og banede sig med Overbevisningens Magt Vej gennem de adspredte Tanker og urolige Sind, saa folket lyttede i andelsløs Tavsbed. „Fred paa Jorden.“ Ja, Fredslysten kommer med sin Frelser til de fredløse, forvildede, fortabte. Han, Himlens Kongesøn, vilde give sit Liv til Frelse for de dødsdømte; Gud selv aabner i ham sin Kærligheds Ravn med Raadens og Syndsforladelsens Fred for hver den, der i Troen bærer Kræ for Barnet i Bethlehem.

Kunne da Menneſter mødes i Uærlighed og Ufred for at tilbede dette Fredens Barn? Maa ikke al smaalig Egenkærlighed, alt Snevherthet Rethaveri forsvinde i dette den uudgrundeligste Kærligheds Døb. Maa ikke alle haardhjerteede Forbomme, al Bitterhed og stridbar Baastaalighed vige ved Mødet med ham, som var fagmodig og admyg af Hjertet? Hvad ere selo de dybeste Kræntelser, Menneſter kunne tilføje huerandre, mod Synberens Skuld overfor den hellige Gud? Hvad ere alle vore Udelser, virkelige og indbildte, imod Guds Faderhertes Sorg over sine vildfarne Børn.

Han gav sig selv, sin enbaarne, sin Herlighedens Afglans og sit Vædens udtrykte Billede; — hvad giver du ham, du Sønder, fortabt i dig selv, frelst i Troen paa Guds evige guldige Offer?

Er du et Fredens Barn, kan du med dit Hjertes fulde, ubetingede Tro iskemme Englands Julehilsen, maa da ikke dit første Kærlighedens Tatosffer til ham, i hvem du ved, at al din Skyld er dig forladt, blive et fuldt og ubetinget: „som vi og forlade vore Skjønere.“ Maa ikke alle de gamle Stridigheder glemmes, maa ikke dine Hænder udtrækkes med Tilbud om Fred og Forsoning, naar du mødes med din Broder her hos ham, der blev en Forsoning for vore Synder? Og vil du ikke hos ham, der bad for sine Fjender, kunne faa den Kærlighedens Kraft, der er rede til at forbruge alt, tro alt, haabe alt og taale, ja til at tilgive, var det end syv Gange halvsjerdobtsdyre Gange?

„Fred paa Jorden!“ Fredens Barn maa du blive, om Gud skal finde Velbehag i dig. „Saglige ere de, som ikke Fred,“ sagde er du, om du er bleven en Fredsstifter mellem Menneſter, saa du samler Sjæle til Frelserhertens Rige; sagde er du, om du gaar omkring, ikke som en Bagvæster, men som en Frelserstifter iblandt dine Vædre, saa du i Sandhed maa kaldes et Guds Barn.

Og sagde er du, hvis du i Troen, hvilende i den Guds Fred, der overgaar al Fortand, strider den gode Strid for at naa frem til Fredens Sted, for at saa Del i det nye Jerusalems edig uforkrænlige Herlighed. — Den højede Stillelse nebe ved Døren rettedes, det mørke Blik lyfte, medens Doktoren, thi ham var det, med hele sin Sjæl greb dette Raadens og Kærlighedens Evgangellium.

Han havde ikke tunnet modstaa sin Vangsel efter at se det Barn, han havde elsket med næsten tilbeende Omhed. Og nu lattede han til Plejefønnens første Prædiken, nu gemte han hvert Ord i sit Hjerte, nu bøjede han sig i ubetinget Hengivelse for Guds Kalds Magt.

Billede paa Billede af hans forbigangne Liv glet forbi hans vaagne Samvittighed; han saa sin Skyld, sin Gaardhed, sin Vantro, og han saa, at hvad han aldrig havde ejet, det kunde han saa: Freden havde han mistet, Freden stude han finde igen; Guds Fred stude han eie af Raade, fri, uforskyldt Raade.

Helt havde han talt sig paa Kæ med et jublende: „Gjællens, lovet være Gud!“ Men nu var Gudstjenesten, og Folk hastede bort for at bringe Julehilsens Glans ind i Hjemmet med de tændte Juletræer.

Og Doktoren herte Udbrud af Lyden og Glæde og den unge Prædikan, herte, hvorledes Guds Ord i hans Tjeners Mund havde vakt Vangsel efter Julefred og Juleglæde i Hjertet, der før kun havde haft Sans for Julens Ustighed og Kyndeliser. Indhøylet i sin Kappe lode han forbi Venner og Bekendte, han vilde helst være udet og utendt, saa længe til han naaede det Hjem, hvor alle heretter stude saa at kende, at for ham var nu „det gamle forbigangent, og alt blevet nyt.“

Han saa Lys i Augusta Ehlers' Vindue. Hun havde altsaa frivillig givet Afkald paa den Glæde at høre sin Søns første Prædiken. „For min Skyld,“ sagde Doktoren til sig selv. „I Mareis har jeg saaret og bedrøvet hende, og nu har hun valgt mig i Stedet for sin Son.“

Han stude med et Djeblit i Porten, han maatte samle Kræfter, før han med hurtig, faste Strid nærmede sig Entens Dør og bankede paa.

Hun var ene og rejste sig med et Udtryk af Forundring. Over hendes rolige, blege Ansigt lyfte et Star af hellig Glæde, som standfede Lægen og fik ham til at række Haanden ud med ydmyg Erbødighed i Høvelsen af, at en anden og magtigere havde holdt Juleprædiken i Entens Herte.

„Augusta,“ sagde han stille, „o r Peter bliver sandelig en Præst, som er værd at høre. Hans Juleprædiken i Aften skal jeg aldrig glemme.“

„Dr. Doktor, — De har, — De har virkelig hørt ham?“

„Ja, lad det nu være forbi med dette fremmede De, vi ere jo gamle Venner.“

Fru Ehlers tav og bøjede Hovedet. „Augusta,“ vedblev Doktoren, „lad alt det gamle være glemt. Mit Livs forspilte Lykke, min hele elendige og glædeløse Tilværelse vil jeg fra i Dag af faste byg ved mig. Virkelig skal jeg tempe for at glemme, at min Broder var Præst.“

„Hvorfor vil du glemme det,“ sagde Augusta, „lad din Broders Minde være dig helligt, han var uden Skyld.“

„Uden Skyld, Augusta, har han ikke brudt —“

„Han har intet forbrudt, herten sin Trostod mod dig eller Væ. Havde du vel nogeninde sagt ham, at du elskede mig? Havde du med et eneste Ord betroet ham, at jeg var din Brud?“

„Nej, det havde jeg ganste vist ikke; men han maatte da vide det.“

lige saa venlig imod ham som imod dig, for at din Fader kunde blive holdt i Uvidenhed om den sande Sammenheng.“

„Men du selv, Augusta, kunde du tie?“

„Dr. Doktor!“

„Ma lad være, sig dog Emil som i gamle Dage.“

„Maa vi ikke hellere gemme al videre Fortælling til en anden Gang. Denne hellige Aftens Glæde vilde vi ikke ødelægge ved at fremdrage de gamle, sørgelige Minder.“

„Nej,“ sagde Doktoren, „jeg saar ikke No, før jeg kender den fulde Sandhed. Jeg længe efter Klarhed og Fred, og alt, hvad min Son i Aften har sagt, har drebet mig til at søge uden at hvile, til jeg virkelig finder den fulde, uspiselige Sandhed, ogsaa i alle mine jordiske Forhold.“

Hurtige Strid hertes ude i Fortællingen. Doktoren stude sig ind i Sideræret, thi han havde ikke Mod til at møde Spørgsmaal eller forundrede Blikke.

Fra sit Skul herte han Peters vakkende Stemme: „Moder,“ bad den unge Mand, „bliv ikke vred paa mig, fordi jeg trods dit Forbud kommer her ind. Jeg har været ved Entens Dør; men han var ikke hjemme. I Aften har jeg prædiktet om den Fred, jeg selv længtes efter, men endnu ikke selv har naaet, derfor maatte jeg herhen, maatte søge Tilgivelse hos ham, jeg har været uldydig imod. Jeg kan ikke være rigtig glad, før jeg ved, at han ikke mere er vred paa mig, kan du ikke sige mig, hvor jeg kan finde ham?“

Doktoren aabnede sagte Døren til det Værelse, hvor han havde skjult sig.

„Peter!“ udbrød han, „min egen Dreng.“

Peter vendte sig forbauset om. Men da han saa ind i Doktorens Ansigt, strakte han begge sine Hænder ud imod sin gamle Ven.

„Kære, kære Onkel,“ sagde han, „tilgiv mig.“

Doktoren trykkede hans Hænder med Taarer i Øjnene.

„Du skal være Præst,“ sagde han, „thi du er Præst. Dit Ord i Aften har renet Sjælet fra mine Øjne. Jeg har gaaet som i Søvne, nu er jeg vaagnet. Du har lært mig at se mig selv, som jeg er, og for din Skyld vil jeg heretter tro, at ogsaa Præsterne ere ærlige Folk, selv min Broder.“ Studenten stirrede forbauset paa ham, men Fru Augusta sagde:

„Lad mig være ene med din Onkel, min kære Dreng, det er saa længe siden, vi rigtig have talt sammen, og du skal siden saa alt at vide.“

„Ja, det er længe siden, vi sidst talte sammen,“ Doktoren drog et dybt Suk.

„Hør Peter,“ vedblev han, „nu vil jeg give dig en Optræst, som du kan tage med til Apoteket eller rettere til den nærmeste Restauration. Vil du forlange Medicinen bragt her hen i Løbet af en Times Tid, og vil du imidlertid se at saa hele Familien samlet her hos mig. I Aften vil jeg holde Julefest, og I skulle alle, baade store og smaa, dele min Glæde.“

Med stille, brændende Tak til ham, der formaar at gøre langt over, hvad vi bede eller forstaa, forlod Peter sin Moders Hjem for at bringe det glædelige Budskab til alle sine Søskende. Han vidste, at de alle havde sørgt med ham over det forunderlige Forhold mellem Lægen og deres Moder.

Men Doktor Ehlers tog sin Overkræfte af og slog sig for første Gang i de Aar, hans Svigerinde havde boet i hans Hus, til No hos hende. Og hun fortalte den hele sørgelige Historie om sit og hans eget Livs tabte Lykke.

En Aften havde hun saaret Brev fra Theodor Ehlers. Med Alvor og inderlig Kærlighed bad han hende om at blive hans Hustru, og medens hun endnu sad med Brevet i Haanden, traadte hendes Fader ind. Han mente, at hun her ikke kunde have noget at betænke sig paa; og da hun fortalte, at hun allerede var troslovet med Theodors Broder, sagde han:

„Saa er jeg fortabt, Augusta.“

„Du, Fader!“ udbrød den unge Pige forbauset, „hvor kan det gøre dig nogen Stabe?“

„Saa er jeg fortabt, Augusta.“

„Du, Fader!“ udbrød den unge Pige forbauset, „hvor kan det gøre dig nogen Stabe?“

„Jeg taſtede dem alle i Kæfteloven uden engang at lukke dem op,“ sagde Doktoren halvt aandsfraværende.

„Og Theodor troede, at du herten kunde eller vilde tilgive ham; Hjerteforgen og mange tunge Sjælekampe tærede hans Kraft, saa han aldrig mere blev sig selv. Han havde ikke tunnet forstaa, hvorfor du pludselig havde vendt dig fra ham, som om du troede dig forurettet af ham. Og nu saa han med et, at han uden at vide eller vilde det havde ødelagt dit Liv og røvet din Lykke. Du ved selv, hvor inderlig I vare knyttede til hinanden hele eders Ungdom igennem; Theodor kunde ikke bære den Smerte at have fræntet dig saa dybt, uden at kunne blive forsonet midt dig, og inden et Aar var han død.“

Alt, hvad jeg eiede, gif med under Forsøget paa at betale min Faders Gæld; og da jeg nu selv maatte søge at tjene Brødet til Børnene og mig selv, stude jeg her til Bnen, hvor jeg haabede lettere end paa Landet at kunne saa Bestæftigelse.“

Doktoren bøjede Ansigtet over de faldende Hænder for at skjule Taarerne, der gled ned ad hans Kinder og samlede sig som Perler i hans graa Stag. Urets ensformige Slag lød højt i den dybe Stillehed, og Gadedøren aabnedes og luffedes, medens Gæsterne samlede sig Julefest.

„Bil du tage imod alle disse Menneſter, Augusta,“ bad Doktoren, „jeg kan ikke gaa ind til dem endnu.“

Fru Ehlers rejste sig, og næppe var hun borte, før Lægen luffede Døren i Laas og taſtede sig paa Kæ. Men han kunde ikke bede, som han vilde; han kunde kun bøje sig i Støvet, mens han stammede:

„Fader, Fader, jeg er ikke værd at kaldes dit Barn! Barmhjertige Gud, vær mig Synder naadig!“

Doktor Ehlers var meget bleg og stille, da han endelig kom ind til den ungdomsblæde Glæde, der stilledes om ham. Men trods de dybe Schgger under hans Øjne lyfte dog hans Blik saa mildt, som spejlede selve Julestjernen sig deri. Han talte kun lidt, men hans før saa haarde Stemme havde i Aften en egen blød og dæmpet Klang, og det skarpe Træk om hans Mund var vejet for et Udtryk af ydmyg Tænmeligbed. Festmaaltidet var næsten slut-

tet, da han rejste sig og vendte sig til Entefru Ehlers, idet han sagde:

„Augusta, i Aften maa jeg i alle dine Børns Nærvarrelse bede dig om Tilgivelse for alt.“

„Ma nej,“ bad Fru Augusta afværgende, „du ved, at alt det gamle stude være glemt.“

„Nej, ikke glemt af mig,“ sagde Doktoren bestemt, „jeg stude eder alle Opregning. Kan og vil du hjælpe mig til at oprette i det mindste lidt af, hvad jeg har forbrudt? Hvad siger I, kære Børn, ville I synes om, at eders Moder blener min Hustru?“

De unge jublede et stormende: „Ja, ja!“ men Augusta smilede vemodig og sagde:

„Nej, Emil, vi to ere for gamle til at leve Bryllupsdagene om igen; det vilde vi overlade til Børnene.“

„Men for deres Skyld maa du dog sige ja,“ sagde Doktoren, „lad os alle jammentnyttes i Fredens og Kærlighedens Vaand til en eneste stor Familie. Lad os to gamle vise de unge, hvorledes Hjertets Ungdomsfriskhed kan fornøjes ved de levende Vandstrømmes evige Væld, selv om Vandet er furet og Haaret graaet.“

Augusta lagde sin Haand i hans, og nogle Dage efter blev Doktor Ehlers under sine forrige Venners medlidende Stulbetrakt og spottende Emil viet til sin Ungdoms Brud.

„Ser De,“ sagde Madam Bensch, da hun kom for at ønske ham til Lykke, „jeg fik dog Ret. Den gode Syrde forlader de ni og halvfemfjendstyve og gaar efter det end fortabte Faar, indtil han finder det.“

„Ja,“ sagde Doktoren, „vor Gud er dog alle Lægers Mester. Thi „han gør Smerte og forbinde, han saarer, og hans Hænder læge; han nebryster det gamle og giver os nyt Liv.“ Kristi Kærligheds Kraft og Glæde gennemstraaede det i saa mange Trangslær prøvede Brudepar's Hjem med sin stille Solglans; og lod det nu og da med vemodig Genklang af de tunge Tidens Erfaring:

En liden Stund os her i Støvet gives Et elstes og at øve Kærlighed. En liden Stund — og haſtig sønderrives Hvert Forbedelses Vaand, før du det ved.

Saa vendte dog Doktor Ehlers og hans Hustru altsid tilbage til den gamle Betendelse: „Serren tugtede mig vel, men gav mig ikke hen i Døden“ (Saf. 118, 18).